

Per tant, dos segles abans de J. C. es feien a Hispània danses astronòmiques, i, concretament, també a Catalunya, puix el N. O. és el golf de Biscaia, o sia un extrem de la serrallada pirenenca, i és a l'altre on va néixer la Sardana, estant històricament demostrat que hi va haver una mateixa cultura al llarg de tota la carcanada pirenenca.

A principis d'aquest segle, en el Cogul, a quinze quilòmetres de Lleida, va ésser descoberta una molt important pintura rupestre en la que, segons interpretació dels prehistoristes, hi és figurada una dansa fàl·lica. Representa una dansa de dones en rodona al voltant d'un home en estat agudat fàl·lic. Ell va nu i les dones vestides. Segons s'ha interpretat és una dansa màgica que, creien, tenia la facultat de fer-les tornar a elles fecundes.

Com acabem de veure tenim dos documents en els quals es troben danses referents a la Catalunya primitiva: màgiques i astronòmiques, que corresponen a la pintura de Cogul i al testimoni d'Estrobó respectivament. ¿Pot la Sardana tenir els seus mes remots antecedents en una d'elles?

La circumstància que les sardanes més antigues siguin de vuit compassos curts i setze de llargs ha menat a creure als estudiosos que els seus orígens són astronòmics. Pel següent: «Els vuit compassos curts, greus, signifiquen les vuit hores de nit greus i serioses, com poc alegre és la fosca que volen simbolitzar; després dels quals ve al contrapunt que simbolitza el cant del gall enunciat de la matinalada, i, seguidament, venen els compassos llargs, plens d'alegria en llur to i de vida en llur moviment». Indiquen aquests darrers les setze hores de llum.

També podria tenir un origen màgic, ja que d'aquest tipus n'hi havien de moltes classes i molt variades segons els fins a que estaven destinades. El fet, però, de que les astronòmiques siguin totes d'un mateix tipus sembla que dona a entendre que va arrelar més en els nostres avantpassats.

ENRIC AMETLLER

(1) Aquest treball es basa en el llibre «LA SARDANA», de Joan Amades.

(2) Estrobó, escriptor grec que narrava vida i costums dels pobles que visitava en els seus viatges.

— CAL RECORDAR... —

Mots mal expressats

<i>Riendas</i>	(castellà)
<i>A rienda suelta</i>	»
<i>Pechuga de gallina</i>	»
<i>Apoyarse</i>	»

Ben expressats

regnes (del cavall)
a brida abatuda
pit de gallina
recolzar-se